

ינאביע (ע"ר) דו"ח שנתי 2021 ותוכניות ל2022

תוכן עניינים

רקע כללי

הגדרת הצורך

תקציר מנהלים

הישגים עיקריים ב-2021 ותוכניות ל-2022

פיתוח חברתי-כלכלי

חינוך

טיפול ההון האנושי

תוחלת חיים/בריאות

ליווי רשויות מקומיות וטיפול רמת החיים

קשרי ממשל

שיתופי פעולה

צוות ינאביע

כספים מנהל ותקשורת

סיכום כללי

נספח א' - כספים

נספח ב' - הצוות

נספח ג' - הועד המנהל

נספח ד' - השותפים החשובים שלנו

רקע כללי

ינאביע (ע"ר) הוקמה ב-2018 והתחילה לפעול בינואר 2019 כארגון פיתוח אסטרטגי שייעודו הפיכת החברה הבדואית בנגב מנטל שמחזיק בכל הנתונים השליליים ביותר למנוע צמיחה מרכזי לרווחת כלל תושבי הנגב. אנחנו רואים בכך משימה לאומית חשובה ביותר ושמחים לגלות שכך זה נתפס גם בעיני השותפים האסטרטגיים שלנו בממשלת ישראל ובקרנות הפילנטרופיות. הגדרנו חמישה תחומי ליבה עיקריים:

- פיתוח חברתי כלכלי
- חינוך
- תוחלת חיים
- טיפוח ההון האנושי
- פיתוח צורות מגורים חדשניות

ינאביע מטפלת בכל אחד מהתחומים הללו בשישה שלבים:

1. זיהוי הבעיה
 2. פיתוח מודל להתערבות
 3. איתור והגעה להסכם שיתוף פעולה אסטרטגי עם ארגון מקצועי מוביל בתחום
 4. הפעלת תוכנית פיילוט
 5. על בסיס הצלחת תוכנית הפיילוט, בנית מודל גנרי (שמנטרל את "רעשי הרקע") ע"י מכון מוביל למחקרים חברתיים
 6. ביצוע הרחבה (scaling up) על פני כלל החברה הבדואית בנגב.
- הנכס העיקרי של ינאביע הוא הלגיטימציה הקהילתית שהארגון מקבל, כפי שבא לידי ביטוי בחתימה של 27 ראשי רשויות (בדואיים ויהודים) על מסמך היסוד של העמותה.

הגדרת הצורך

נתונים רבים מעידים על הפער ההולך וגדל ברמת החיים בין 270,000 חברי הקהילה הבדואית בנגב ובין יתר החברה הישראלית, המתפתחת בקצב מואץ. כל היישובים הבדואיים (כולל העיר רהט) נמצאים בשטח השיפוט של מועצות מקומיות ואזוריות המדרגות באשכול הסוציו-אקונומי הנמוך ביותר. אף על פי ששיעור האבטלה בישראל נמוך ביחס לשאר העולם, רק 26% מהנשים בחברה הבדואית משתתפות בשוק העבודה, וזאת לעומת 76% מכלל אוכלוסיית הנשים בארץ ו-45% מהנשים בחברה הערבית. שיעור המועסקים בקרב הגברים בחברה הבדואית הוא 65% – לעומת 83% בקרב גברים שאינם מהחברה הבדואית. הפער בין החברה הבדואית לחברה הערבית בישראל הולך וגדל גם הוא. שיעור בעלי תעודת בגרות בחברה הבדואית נמוך ב-43% מהשיעור בשאר האוכלוסייה בישראל וב-37% מהשיעור בחברה הערבית. ההכנסה לנפש בחברה הבדואית נמוכה פי ארבעה מההכנסה לנפש בכלל האוכלוסייה ופי שניים מההכנסה לנפש בחברה הערבית. נוסף על כך, בחברה הבדואית יש בעיה חריפה של חוסר אמון בממשלה וברשויות המקומיות כולל גם חוסר אמון פנים-קהילתי בין השבטים המרכיבים את החברה הבדואית.

תקציר מנהלים

שנה חסרת תקדים במלוא מובן המילה עברה על ישראל ועל העולם כולו. רק מעטים מאוד הצליחו לחמוק מהשפעתה ההרסנית של מגפת הקורונה על החברה והכלכלה. ואף על פי כן, למרות האתגרים העצומים שהציבה המגפה, התקציב של ינאביע גדל ב-70%, ופעילותה התרחבה בהתאם!!! זאת ועוד, בזכות המעקב הקפדני של הנהלת העמותה אחר התקציב ותזרים המזומנים שלה, העמותה ממשיכה ליהנות מיציבות כלכלית.

ינאביע

רחוב הגורן 8, בניין גרין, קומה 2, פארק תעשייה עומר

טל': 08-6693006

כדי להגשים את חזונה, ינאביע הציבה לעצמה כמה מטרות על: לטפח רשת גדולה של מנהיגים מקומיים איכותיים, לסייע לחברה הבדואית להתאחד ולגבש קול אחיד, לפעול למען שיפור איכות החיים בחברה הבדואית באמצעות שיפור מצב התעסוקה, מערכת החינוך ותוחלת החיים, לצמצם את הפערים בין החברה הבדואית בנגב לכלל האוכלוסייה בישראל, להעצים גורמים פנים-קהילתיים מקצועיים ולפתח מודל על-שבטי חדשני של צורות מגורים עירוניות.

הישגים עיקריים ב-2021 ותוכניות ל-2022

פיתוח חברתי-כלכלי

ינאביע פועלת לצמצום הפערים הכלכליים דרך העסקת נשים וקידום תעסוקה, וזאת באמצעות:

- מודל העסקה שיבטיח העסקת נשים בתנאים מכבדים בכל תחומי התעסוקה
- תשלום שכר הולם, הגבוה משכר המינימום
- ימי העצמה והעשרה חודשיים
- הסעות מדלת לדלת
- מימון לימודי המשך לשיפור הניידות החברתית של הנשים
- תוכנית תמריצים המעודדת מעסיקים פוטנציאליים להעסיק נשים בדואיות, מעודדת נשים בדואיות להיכנס לשוק העבודה ומסייעת לכל המעורבים להתגבר על סטראוטיפים ועל סטיגמות באמצעות אינטראקציה ישירה בין הצדדים

א. בתחום החקלאות: מיזם משותף עם משרד החקלאות ופיתוח הכפר

הישגים בשנת 2021

- 217 נשים בדואיות מועסקות ב-12 משקים חקלאיים. 84% מהנשים הגיעו ממעגל האבטחה הכרונית.
- החקלאים מרוצים מאוד מהעובדות.
- אחוזי הנשירה ירדו לכ-16%. להשוואה: שיעור הנשירה הכללי הוא מעל 65%.
- הנשים מדווחות על מוטיבציה גבוהה, תחושת שייכות והספק עבודה גבוה.
- היוזמה צמצמה באופן ניכר את תופעת ההעסקה "בשחור", שהביאה לניצול והפרות חמורות של זכויות הנשים המועסקות.
- הושק פיילוט של פרויקט חממות על שטח אדמה של 50.5 דונם: קואופרטיב חקלאי בבעלות משותפת של ינאביע, המייצגת את הקהילה הבדואית, וקיבוץ כרמים. מדובר בפרויקט ראשון מסוגו בארץ.

תוכניות לשנת 2022

- להעסיק יותר מ-300 נשים, מתוכן יותר מ-80% שתצאנה ממעגל האבטחה הכרונית.
- להגיע להסכמה עם ממשלת ישראל בכל הנוגע להרחבת היוזמה לכ-800 נשים תוך ארבע שנים בהשקעה כוללת של יותר מ-9 מיליון דולר ארה"ב.
- לקראת סוף 2022 מתוכננת הרחבה של מיזם ינאביע-כרמים לשטח של כ-500 דונם; מתוכננת השקעה של יותר מ-5 מיליון דולר ארה"ב במיזם משותף עם משרד הרווחה ועם משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

ב. בתחום התעשייה: להקים ולהפעיל פסי ייצור מרובי-עובדים ביישובים בדואיים כדי למשוך נשים בדואיות

משבטים שמרנים שאינם מעודדים נשים לעבוד מחוץ ליישוב. החברות המשתתפות מבטיחות כיסוי מלא של כושר הייצור, ואילו ינאביע מבטיחה שהעלות למוצר תהיה נמוכה מהעלות במפעל האם או שווה לה.

הישגים בשנת 2021

- בשיתוף עם סודה סטרים הוקם מפעל הרכבות בכסייפה. המפעל נפתח ביולי 2020. בשיא המיזם העסיק המפעל 86 נשים (מתוכן יותר מ-75% בהעסקה ישירה בסודה סטרים), כולן יוצאות ממעגל האבטחה הכרונית. המגפה העולמית פגעה בשווקים של סודה סטרים, וכתוצאה מכך מספר העובדות הצטמצם באופן זמני ל-45 (נכון לסוף דצמבר 2021).
- העובדות מפגינות מוטיבציה גבוהה, הספק העבודה שלהן יוצא מן הכלל, ושיעורי הפסילה שואפים לאפס.

תוכניות לשנת 2022

- להקים שני פסי ייצור חדשים ולהגדיל את מספר העובדות בחזרה ל-80+.
- להגיע להסכם לבניית מתקן משמעותית גדול יותר גדול, בבעלות ציבורית, כדי להמשיך להגדיל את מספר העובדות.
- לרתום עוד חברה מענף התעשייה למיזם ולהקים פסי ייצור דומים ביישוב בדואי נוסף.

הערה: בסודה סטרים מדיניות קשיחה שלפיה מותר להעסיק רק עובדת אחת מכל משפחה. כתוצאה יותר מ-80 משפחות בכסייפה מתפרנסות בכבוד מיוזמה זו בלבד, והקהילה המקומית כולה יוצאת נשכרת.

ג. שיווק בדיגיטל ("רתם", "לשעבר "Sama19"): ינאביע יזמה העסקה של בוגרות מדעי הרוח והחברה שלתארים שלהן יש ערך מעשי נמוך בשוק העבודה לשם הקמת פלטפורמה לחברות ישראליות הרוצות לחדור לשוק במגזר הערבי בישראל ובמדינות שכנות.

המצב הנוכחי

לצערנו לא הצלחנו לבסס חוזים מסחריים מכיוון שחברות בכל הארץ עברו למצב הישרדותי ואינן מחפשות להתרחב לפלחי שוק חדשים. לא הייתה לנו ברירה אלא להקפיא את המיזם ולפטר את כל העובדות. אנו סבורים שהעובדות רכשו ידע מעשי בשיווק בדיגיטל, ושידע זה יוכל לשרת אותן בהמשך הקריירה שלהן.

תוכניות לשנת 2022

עקב התפשטות הווריאנטים החדשים של נגיף הקורונה אין צפי לחזרה לפעילות ב-2022.

ד. תעסוקה מתקדמת: בארץ יש מחסור מובהק בכוח אדם טכני עקב השקעת חסר כרונית בתחום מצד הממשלה ועקב הדימוי השלילי של התחומים והתפקידים המדוברים. גל העלייה ממדינות חבר העמים בתחילת שנות ה-90 של המאה שעברה ענה על הביקוש הזה בעבר, אולם כעת דור העולים מתקרב לגיל הפרישה, והבעיה צפה ועולה שוב. אל מול זאת, יותר מ-5,000 צעירים וצעירות מהחברה הבדואית מסיימים את לימודיהם בבית הספר התיכון מדי שנה בשנה ואינם ממשיכים ללימודים אקדמיים. בוגרים אלו הם מועמדים טבעיים לתפקידים הטכניים המבוקשים. העסקתם תענה על הצורך בעובדים מחד גיסא ותעזור להם להרוויח שכר ראוי מאידך גיסא.

הישגים בשנת 2021

- בשיתוף עם חברת החשמל נערך קורס הנדסאים בן 17 חודשים, שלכל בוגריו מובטחת עבודה בחברה. בקורס תוכננו להשתתף 12 סטודנטים מהחברה הבדואית ו-12 מהחברה היהודית.
- 12 סטודנטים מהחברה הבדואית החלו את הכשרתם בפברואר 2021, ונכון לסוף דצמבר תשעה מהם צפויים לסיים את הקורס בהצלחה.
- ינאביע יזמה והוציאה לפועל הכשרת עגורנאים. תשעה גברים מהחברה הבדואית עברו בהצלחה את הקורס ואת ההתמחויות הנדרשות, וכולם התקבלו למשרות בשכר גבוה.

תוכניות לשנת 2022

- ללוות את תשעת המשתתפים הבדואיים בקורס הראשון של חברת החשמל במהלך לימודיהם, עד סיומם ב-2022, וכן בחודשי ההעסקה הראשונים.
- למפות את הצרכים בשוק ולבסס שיתופי פעולה עם עוד חברות שיהיו מוכנות להבטיח העסקה ל-100% מבוגרי ההכשרות; לתכנן ולהפעיל קורסים רלוונטיים ולגייס מועמדים מתאימים.
- ה. **תיירות ונשים יזמיות:** מגפת הקורונה הביאה את ענף התיירות בישראל לקיפאון כמעט מוחלט. עיקר המאמצים שלנו בתחום הופנו לתכנון אתר תיירות חדש ולהשגת האישורים הנדרשים כדי להפעיל שירותי אירוח ולינה תיירותית בצמוד לבתי מגורים.

תוכניות לשנת 2022

- לסייע לחברה הכלכלית רהט להכשיר יזמים כדי להקים מותג יוקרה של אירוח בדואי (לינה וארוחת בוקר).
- להשלים את שלב התכנון ולהשיג את האישורים הנדרשים להקמת מתחם קמפינג יוקרתי ("גלמפינג"). מיקום אפשרי לאתר: ליד פרויקט ואדי עתיר.

חינוך

מערכת החינוך בחברה הבדואית אינה מאפשרת לילדים למצות את הפוטנציאל שלהם, והכשלים בה קשורים קשר הדוק למבנה השבטי של החברה הבדואית. עקב זאת שיעור רוכשי ההשכלה הגבוהה בחברה הבדואית נמוך בהרבה מהמוצע הארצי וגם מהמוצע בחברה הערבית. בספטמבר 2020 השיקה ינאביע את המודל החינוכי שלה בפרויקט פיילוט בכסייפה. מדובר במודל מהפכני ולא סלקטיבי, ובבסיסו שבעה עקרונות:

- על-שבטיות
- מעורבות קהילתית פעילה בתוך בית הספר
- חינוך למעורבות קהילתית של התלמידים
- לימוד שפות על ידי מורים שזו שפת אימם
- התבססות על הקניית כישורי חיים, זיהוי בעיה, ניתוח שלה, מחקר, בניית פתרון ויישום שלו בניגוד להתבססות על שינון חומרים לימודיים
- טיפוח אינטליגנציה רגשית לצד מיומנויות קוגניטיביות
- הנחלת העקרונות החינוכיים האלה בעקביות מלידה ועד תעסוקה: החל ממעונות היום, עבור בגני הילדים ובבתי הספר היסודיים וכלה ובתיכון

הישגים בשנת 2021

- הפיילוט בכסייפה צמח מ-7 ל-12 כיתות (ז, ח ו-ט) – 340 ילדים סה"כ.
- נפתח בית ספר ערב להורים, ונרשמו שיעורי השתתפות גבוהים מאוד.
- הושלמו תוכניות להקמת אשכול גנים, בית ספר יסודי ותיכון צומח בכסייפה. כל המוסדות ייפתחו בספטמבר 2022.
- התקבלה ואושרה הזמנה ממשרד החינוך להקים מערכת חינוך חדשה לגמרי באחד הכפרים שזכו להכרה רשמית לאחרונה.

תוכניות לשנת 2022

- להוציא לפועל את התוכנית המלאה בכסייפה בספטמבר 2022, לרבות אשכול הגנים, בית הספר היסודי והתיכון – סה"כ יותר מ-1,000 ילדים.
- להקים ולהפעיל מערכת חינוך חדשה לחלוטין ביישוב חאשם זאנה, ובכלל זה גני ילדים, בית ספר יסודי וחטיבת ביניים צומחת. במוסדות החדשים ילמדו יותר מ-500 ילדים.
- לאתר ולהכשיר מורים ומורות מהחברה הבדואית (בעיקר צעירים וצעירות) לקראת יישום המודל בכל החברה הבדואית. הרחבת המודל מותנית בהצלחת הפיילוט בכסייפה ובחאשם זאנה (הצפי לקבלת התוצאה הרצויה הוא כחמש שנים).
- לבסס שותפות אסטרטגית ארוכת-טווח עם קרן שלא הייתה מעורבת עד כה בפיתוח החברה הבדואית בנגב.

טיפול ההון האנושי

אחד האתגרים הגדולים ביותר בחברה הבדואית הוא החלוקה השבטית המסורתית שלה, וההבדלים והסכסוכים ארוכי-השנים המתלווים אליה. מצב זה מונע מהחברה הבדואית להשתלב כראוי במרקם החברתי הישראלי. השאיפה שלנו היא לגבש את מגוון הקולות בחברה הבדואית לכדי קול אחיד שיקבל לגיטימציה ותמיכה מכל הזרמים הגדולים בחברה הבדואית וממנהיגי הקהילה.

הישגים בשנת 2021

- הקמנו והפעלנו פורום של מנהיגי קהילה (ראשי מחלקות, מנכ"לים, מנהיגים מתחום החברה האזרחית) בוגרי 14 תוכניות ארציות שונות לפיתוח מנהיגות (ובהן מעוז, שגרירי רוטשילד, חותם, מנדל, כוכבי המדבר ואחרות). נכון להיום יש בפורום 34 חברים פעילים הנפגשים בקביעות.
- פורום ינאביע (הנזכר לעיל) הגיש למשרד האוצר ניתוח והמלצות לתוכנית החומש הבאה לפיתוח החברה הבדואית בנגב. יותר מ-90% מההמלצות אושרו וקיבלו את ברכת משרד האוצר.
- איתרנו מועמדים מתאימים, עזרנו להם להגיש מועמדות לתוכניות מנהיגות ארציות (בהתאם לכישוריהם), ליווינו אותם לאורך כל הדרך עד לסיום התוכנית וגייסנו אותם לפורום.

תוכניות לשנת 2022

- מספר החברים בפורום ינאביע עתיד לגדול ליותר מ-60. הפורום יתחלק לשלושה צוותי עבודה לפי תחומי פעילות: חיזוק יישובים, חינוך ופיתוח כלכלי.
- לאתר פרקטיקות המקשות על פיתוח החברה הבדואית, כגון מינויים על סמך שיוך שבטי ולא על סמך מצוינות מקצועית, ולפעול כדי לחולל שינוי.

- להיות שותפים פעילים במימוש תוכנית החומש הממשלתית הבאה, הצפויה לצאת לדרך בפרואר 2022.
- להמשיך לאתר מועמדים פוטנציאליים וללוות אותם במהלך ההכשרה בתוכניות מנהיגות ארציות.

תוחלת חיים/בריאות

נכון להיום תוחלת החיים בחברה הבדואית נמוכה בכחמש שנים מתוחלת החיים הממוצעת בפרופריה ובכשמונה שנים מתוחלת החיים הממוצעת בישראל. החלטנו להיענות לאתגר החשוב הזה, ואנו רואים במשימה זו עדיפות עליונה. בשיתוף עם אג'יק – מכון הנגב ורודיינה פיתחנו מודל, ובו שלושה צירי פעולה לטיפול במצב. המודל הוצג לוועדה ארצית של מומחים בתחום הבריאות וקיבל את אישורה. שלושת צירי הפעולה הם כדלקמן:

- תכנון, בנייה והפעלה של מרכז רפואי שיספק לאוכלוסייה טיפול רפואי נגיש לצד שירותי הסברה לקהילה, ובכלל זה שירותי רפואה מונעת, מחקר ומרכז ידע.
- הקמת מחלקות לקידום הבריאות בתוך הרשויות המקומיות של היישובים הבדואיים כדי לאפשר לרשויות לנהל את מגוון תוכניות הבריאות ולקבל על עצמן את מלוא האחריות על בריאות תושביהן ועל רווחתם.
- איתור והכשרה של אנשי מקצוע מתאימים כדי לטפל במחסור בכוח אדם פְּרָא-רפואי.

הישגים בשנת 2021

- סיימנו את פיתוח המודל העסקי והתפעולי של המרכז הרפואי החדש, לרבות ההשקעות הנדרשות.
- סיימנו למפות את השותפים ואת מקורות המימון הפוטנציאליים.
- ממשלת ישראל הסכימה לכלול את הקמת המרכז בתוכנית החומש הבאה לפיתוח החברה הבדואית בנגב.
- השלמנו את מיפוי החסמים להכשרת אנשי מקצוע מהקהילה הבדואית במקצועות הפְּרָא-רפואיים ובנינו תוכנית להקמת מערך הכשרות הוליסטי.
- המשכנו לתמוך בשותפינו באג'יק – מכון הנגב בהקמת תוכנית "שנת מעבר" לאנשי מקצוע פְּרָא-רפואיים.

תוכניות לשנת 2022

- לנהל משא ומתן עם כל קופות החולים ולבסס שותפויות איתן.
- להגיע להסכמות עם משרד הבריאות בכל הנוגע לעקרונות של הקמת המרכז הרפואי החדש ולצאת במכרז.
- לסייע בהקמה ובפתיחה של מחלקה לקידום הבריאות ברהט ובאשכול נגב מזרח.
- להמשיך להסיר את החסמים לקידום המקצועות הפְּרָא-רפואיים (תקנים, גיוס, זמינות של הכשרות ייעודיות, שכר גבוה יותר לבוגרים).

ליווי רשויות מקומיות ושיפור רמת החיים

הצבנו לעצמנו מטרה: לפתח גישה הוליסטית לשיפור איכות החיים של תושבי היישובים הבדואיים באמצעות ליווי של ראשי הרשויות והצוותים שלהם. מבחן ההצלחה יהיה לאחר שינאביע תסיים את תפקידה ותעזוב, העירייה תמשיך לפעול היטב ובאופן עצמאי. כשתהיה בידנו הוכחת היתכנות של המודל בעקבות הפיילוט, נמשיך אל היעד השני: יצירת מודל ופרדיגמה חדשה לשיפור התפקוד העירוני של כלל היישובים הבדואיים בנגב. מטרת העל היא להדגים לחברי הקהילה הבדואית שיש ביכולתם לחיות בתנאים טובים הרבה יותר וליהנות מרמת חיים גבוהה, בין שמדובר בחיים בתוך היישוב שלהם ובין שבעיר על-שבטית חדשה לחלוטין.

הישגים בשנת 2021

- התוכנית האסטרטגית והתקציב של כסייפה הושלמו, הוגשו למשרד האוצר והובאו בחשבון בתקציב המדינה לשנים 2021–2022.
- ינאביע פעלה בשיתוף עם ההנהגה המקומית כדי לפתח את יכולותיה ולאפשר לרשות המקומית להשיג את יעדיה באופן עצמאי תוך ניצול כל המשאבים הממשלתיים והחיצוניים הזמינים לה.
- ליוונו את ראש המועצה כסייפה ואת אנשיו במאמציהם להתגבר על החסמים.
- סיימנו למפות את כל היוזמות ואת כל הארגונים המעורבים, ויצרנו תרשים גאנט לבקרה על המצב.
- הגענו להסכמה עם משרד הפנים בנוגע להרחבת הפעילות החל מ-2022.
- הגשנו לממשלה הצעה להקמת עיר בדואית אל-שבטית ברמה סוציו-אקונומית גבוהה, וקיבלנו את ברכתה בישיבת הממשלה שנערכה ב-3 בנובמבר 2021.
- בפגישה שנערכה ב-3 בנובמבר 2021 סייענו בהשגת ההכרה הרשמית של המדינה בשלושה כפרים בדואיים שלא היו מוכרים עד אז.

תוכניות לשנת 2022

- להמשיך לשתף פעולה עם ראש המועצה כסייפה ואנשיו בשאיפה שהמועצה תקבל על עצמה את מלוא האחריות ותוכל לפעול באופן עצמאי ללא מעורבות של ינאביע.
- לגייס עובד ציבור בדרג גבוה כדי להקים אגף בינאביע שילווה שניים או שלושה ראשי רשויות נוספים ואת צוותיהם.
- לגייס שניים או שלושה ראשי עיר לשעבר (יהודים או ערבים) שיספקו ליווי אישי לראשי היישובים הבדואים בפיקוח של ד"ר אלנבארי וראש המחלקה החדשה בינאביע. המגויסים יהיו ראשי עיר מצליחים במיוחד.
- לגייס ראשי מחלקות עירוניות לשעבר (יהודים או ערבים) שיספקו ליווי אישי לראשי המחלקות המקבילות ביישובים הבדואיים בפיקוח של ד"ר אלנבארי וראש האגף החדש בינאביע. על המועמדים להיות ראשי מחלקות מצליחים במיוחד.
- לסיים את האיתור של מיקום מתאים לעיר הבדואית החדשה ולקבל את אישור הממשלה.
- לקדם את רעיון העיר הבדואית החדשה ברחבי החברה הבדואית ולהתחיל לגייס מועמדים פוטנציאליים.
- לעבוד בשיתוף עם הממשלה על תכנון העיר הבדואית החדשה.

קשרי ממשל:

בשנה האחרונה יש קשב רב ונכונות לקדם בצעדים משמעותיים סגירת הפערים בין החברה הבדואית בנגב לבין שאר אוכלוסית ישראל. המשמעות עבור ינאביע היא הגדלה משמעותית של מרחב שיתופי הפעולה עם הממשלה. הגורמים העיקריים לכך הם:

1. לראשונה בישראל מפלגה ערבית לוקחת חלק בקואליציה. המפלגה הזאת (רע"מ) מביאה איתה לממשלה רמת מחויבות גבוהה לטיפול בסוגיות העקרוניות של החברה הבדואית בנגב.
2. מר מאיר כהן, שר הרווחה והשירותים החברתיים, קיבל את האחריות הממשלתית לטיפול בחברה הבדואית בנגב. השר מכיר מקרוב את החברה הבדואית בנגב כתושב דימונה שכיהן במשך שנים רבות כראש העיר.
3. שר הרווחה מינה את הגב' סיגל מורן לתפקיד מנכ"לית המשרד. סיגל גם היא תושבת הנגב (חברת קיבוץ בית קמה), כיהנה בעבר כראש המועצה האזורית בני שמעון, מכירה מקרוב ויש לה קשרים ענפים מאד עם ראשי החברה הבדואית בנגב.
4. האגף לפיתוח חברתי כלכלי של החברה הבדואית הועבר ממשרד הכלכלה למשרד הרווחה והשירותים החברתיים וזוכה שם לתשומת לב צמודה ורבה.
5. שר הרווחה והמנכ"לית מינו את מר ליאור כלפה לתפקיד ראש האגף, ליאור מכיר היטב את החברה הבדואית מתוקף תפקידו הקודם ברשות להסדרת ההתיישבות הבדואית בנגב.

התוצאות המידיות היו:

1. הארכת הסכם השותפות המשולש בין ממשלת ישראל לבין ינאביע ולבין ארגון ג'וינט ישראל/מכון אלכא למנהיגות לשנתיים נוספות ובהיקף מוגדל. תודותינו העמוקות לחברינו במכון אלכא למנהיגות בראשות אורי גיל, נטע רוזנפלד וקרן דול. התברכנו בשותפים נאמנים, מקצועיים ומחויבים.
2. החלטת הממשלה מתאריך 03 בנובמבר 2021 להקמת עיר בדואית חדשה אל-שבטית ברמה סוציו-אקונומית גבוהה וזאת על בסיס ההצעה שהוכנה ע"י ינאביע.
3. החלטת ממשלה מתאריך 03 בנובמבר 2021 להכרה בשלושה ישובים בדואיים שהיו עד אז לא מוכרים. הכוונה להמשיך ולהסדיר הכרה בישובים לא מוכרים נוספים בהמשך.
4. הרחבת קשרי שיתוף הפעולה של ינאביע עם משרדי ממשלה נוספים כמו משרד הפנים ומשרד הרווחה בנוסף לקשרים הקיימים עם משרד האוצר, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, משרד הבריאות ומשרד הכלכלה.
5. דיון מואץ במימון ביצוע scaling up למיזמים שינאביע מובילה ושמראים הצלחה.

שיתופי פעולה

כפי שניתן לראות ברשימת השותפים (נספח ד' מצ"ב) כל השותפים שלנו, להוציא קרן אחת בלבד, נשארים נאמנים לשותפות עם ינאביע ורובם אף מגדילים את חלקם בשותפות כולל התחייבויות למספר שנים קדימה. בנוסף, אנחנו שמחים לקדם בברכה שותפים נוספים שהצטרפו אלינו ב-2021 ולחלקם זו הפעם הראשונה לכניסה למעורבות בחברה הבדואית בנגב. כארגון תשתיתי-אסטרטגי אנחנו רואים לעצמנו מטרה חשובה להביא למעורבות של שותפים נוספים בחברה הבדואית בנגב.

שותפים מרכזיים וחשובים מאד הם משרדי הממשלה שמכירים בינאביע כארגון פיתוח אסטרטגי כפי שבא לידי ביטוי בשיתופי פעולה ובמיזמים משותפים בכל תחומי העשייה של ינאביע. חשוב לנו להדגיש שאנחנו רואים בשותפויות כלי מרכזי בפעילות שלנו, מעריכים מאד את התמיכה ועושים כל מאמץ כדי להצדיק את רמת האמון הגבוהה. אין ביכולתנו להבטיח הצלחה בכל מיזם אבל אנחנו מתחייבים לעשות כל שביכולתנו כדי להשיג את המטרות המשותפות לשותפים ולנו למען סגירת הפערים והשתלבות מלאה של החברה הבדואית במרקם החברתי של מדינת ישראל.

צוות ינאביע

אנחנו מאמינים באמונה שלמה שתנאי הכרחי ומרכזי לסיכוי שלנו להגשים את המטרות השאפתניות ביותר של הארגון הוא איכות הצוות שמוביל את הארגון. מתוך הכרה בחשיבות המרכזית של הצוות אנחנו מקיימים פעילויות העצמה סדירות, בסיוע ובליווי צמוד של השותפים שלנו באלכא - מכון למנהיגות של ג'וינט ישראל. במשך שנת 2021 חלו מספר שינויים בצוות (מפורטים כאן למטה) וגם לשנת 2022 מתוכננים שינויים נוספים. את הפירוט המלא של חברי הצוות והפרופיל שלהם ניתן לראות בנספח ב' לדו"ח הזה. הארגון גם נהנה מועד מנהל תומך ומלווה וזה המקום להודות להם על תרומתם להצלחת הארגון. את הפירוט המלא של חברי הועד המנהל והפרופיל שלהם ניתן לראות בנספח ג' לדו"ח הזה.

השינויים ב-2021

- פיתוח חברתי כלכלי: הגידול הדרמטי בהיקף הפעילות חייב אותנו להגדיל ולחזק את צוות הרכזות. נאלצנו להיפרד משאמס גראבה וממאיס אבו כף שתרמו רבות להתפתחות הארגון וקידמנו בברכה לצוות את האדיל מסעודין, הייג'ר אבו שארב, חוריה אבו ג'אבר ופאתן אל-הואשלה.
- חינוך: נפרדנו מחברנו יוסף אל עמור שהתקבל לתפקיד בכיר מאד באשכול נגב מזרחי. ליוסף היתה תרומה גדולה מאד בהקמה ובהפעלה של פיילוט מערכת החינוך בכסייפה ואנחנו מלאי הכרת תודה על

כך. קיבלנו החלטה להמתין עם מינוי ראש תחום חינוך חדש כדי לאפשר את הקליטה של איש חינוך בכיר ביותר כפי שנפרט בתוכניות לשנת 2022, כאן למטה. סולטן אבו קרעאן, ראש מחלקת החינוך בכסייפה, התנדב לסייע לנו במילוי התפקיד באופן זמני לתקופת הביניים ואנחנו מעריכים את זה מאד.

מינויים חדשים ב-2022: כאמור, אנחנו מחוייבים לחלוטין לאיכות הצוות שמוביל את הארגון. אנחנו שמחים לבשר שהתדמית החיובית של ינאביע עד כה מהווה מוקד משיכה לאנשים ברמות הגבוהות ביותר שמעוניינים להצטרף לפעילות החשובה של הארגון. שניים כאלו מתוכננים להצטרף לארגון ב-2022:

- **חינוך:** ד"ר מוחמד אל עת'מין שמכהן כיום כמפקח בכיר של משרד החינוך במחוז הדרום החליט לסיים, לאחר שנים רבות וטובות, את העסקתו בממשלה ולעמוד בראש תחום החינוך בינאביע החל מחודש פברואר 2022. ד"ר אל עת'מין הוא דמות חינוכית מוערכת ביותר ויתרום רבות בינאביע להעמקת הידע והתכנים החינוכיים.

- **ליווי רשויות ושלטון מקומי:** מר רועי דהן שמכהן כיום כסמנכ"ל בכיר במטה הארצי של משרד הפנים החליט לסיים את העסקתו בממשלה ולהצטרף אלינו החל מפברואר 2022 כדי להקים ולנהל, בשיתוף פעולה עם ירונה שלנו, את האגף החדש לליווי רשויות. רועי מביא איתו ידע רב ונסיון עשיר בתחום השלטון המקומי ואין לנו ספק שהצטרפותו לצוות ינאביע תסייע מאד לשדרג את היכולות ברשויות הבדואיות.

אנחנו מקדמים את ד"ר אל-עת'מין ואת רועי דהן בברכה ומאחלים להם הצלחה בתפקידים החשובים שהם הסכימו לקחת על עצמם.

כספים, מינהל ותקשורת

תקציב (הסכומים בדולר ארה"ב מכיוון שהתרומות ממקורות המימון הפילנתרופיים מועברות במטבע זה). כמפורט בנספח א' להלן, התקציב הארגוני הכולל של ינאביע גדל בכ-70%, מ-2,082,408 דולר ארה"ב ב-2020 ל-3,545,000 דולר ארה"ב ב-2021. התקציב המתוכנן לשנת 2022 הוא 7,743,000 דולר ארה"ב. צמיחה זו משקפת את קצב ההתקדמות הגבוה של ינאביע.

מקורות הכנסה

גורם חשוב נוסף הוא הגיוון ההולך וגדל של מקורות המימון:

- **פילנתרופיה:** מ-75% ב-2019 ל-34% ב-2020, 25% ב-2021 ול-27% ב-2022.
 - **מקורות מימון ממשלתיים:** מאפס ב-2019 ל-20% ב-2020, 13% ב-2021 ול-14% ב-2022.
 - **הכנסות מפעילויות:** מ-25% ב-2019 ל-46% ב-2020, 62% ב-2021 ו-59% ב-2022.
- הפיזור הנוכחי טוב הרבה יותר ומחזק את היציבות הכלכלית של העמותה.

מינהל

כמפורט בנספח ב', צוות ינאביע גדל עם התרחבות הפעילות שלנו. עקב זאת המשרדים שלנו לא יכלו עוד להכיל את כל המחלקות. כזכור, באמצע דצמבר 2020 עברנו למשרדים חדשים – גדולים פי שניים בשטחם. מדובר בשדרוג מהותי גם מבחינת המתקנים הנלווים ותנאי העבודה. אין לנו ספק שהמעבר היה ועודנו גורם חשוב ביכולתנו לשפר את הביצועים שלנו.

תקשורת

בשנת 2021 הצלחנו (בשעה טובה) לבסס את נוכחותנו בדיגיטל. בנינו אתר (בקיטור שלהלן) ופתחנו פרופילים בפייסבוק ובאינסטגרם. אלה רסקין שלנו היא מנהלת התקשורת, וב-2022 אנו מתכננים להקים דף פייסבוק בערבית. נוסף על כך, אנו מודעים לחשיבות העצומה של ניהול נכון של הנרטיב שלנו

למאבק בדימוי השלילי של החברה הבדואית. אנו מתכננים להעביר משימה זו לטיפול מקצועי ביותר החל מ-2022, בהנחיית שותפנו מר דניאל שוורץ.
<https://www.yanabia.org.il>

סיכום כללי

השנה האחרונה הייתה שנה של צמיחה מרשימה ביותר בינאביע. הרחבנו והעמקנו את הפעילות שלנו, איתרנו וגייסנו סגל איכותי המאפשר לנו להתאים את עצמנו למציאות המשתנה ולחוסר הוודאות של התקופה. התוכנית שלנו ממשיכה להתפתח, ואנו ממשיכים לבנות מודלים ופיילוטים חדשניים. הקיימות של היוזמות והיתכנותן לטווח הארוך יובטחו כאשר הקהילות עצמן יאמצו אותן ויישמו אותן בסיוע של ארגונים מקצועיים ושל הרשויות הרלוונטיות.

הפעילות שלנו מתאפשרת בזכות התמיכה של אנשים, ארגונים וגורמים ממשלתיים המאמינים בחזון שלנו. בנספח ד', המצורף להלן, תוכלו למצוא רשימה של שותפינו, שתמיכתם מאפשרת לנו לפעול למען חברה בדואית משגשגת שתממש את מלוא הפוטנציאל שלה ותהיה לשותפה פעילה ומלאה במרקם החברתי והכלכלי הישראלי. אנו מודים מקרב לב לכל אחד ואחת מכם. אנו חבים לכם את הצלחתנו. לא היינו יכולים לעמוד במשימה בלי תמיכתכם ואנו מקווים שתמשיכו לצעוד איתנו בדרך הזאת גם בעתיד.

בתודה ובכבוד רב,

מוחמד אלנבארי
מנכ"ל

איציק זיוון
יו"ר שותף

ינאביע (ע"ר)

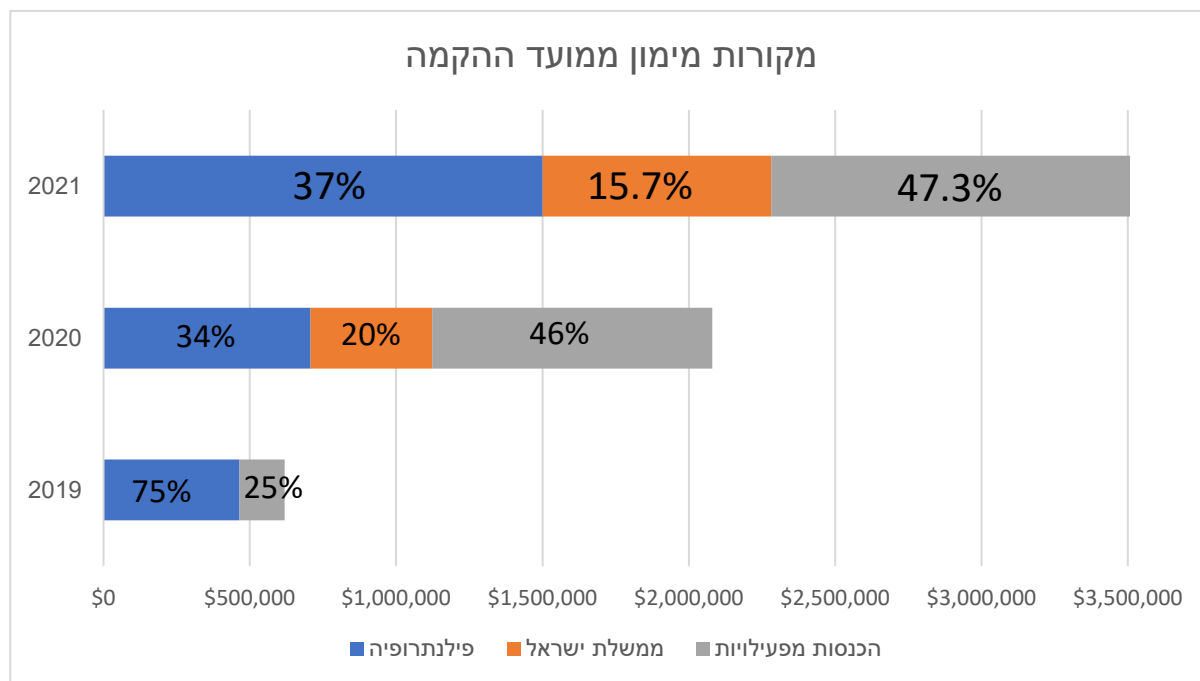

ינאביע

רחוב הגורן 8, בניין גרין, קומה 2, פארק תעשייה עומר

טל': 08-6693006

נספח א: כספים

נספח ב: הצוות

ד"ר מוחמד אלנבארי, מנכ"ל ינאביע

חברי הצוות (בסדר אלפביתי)

חוריה אבו ג'בר, רכזת תעסוקה

מוחמד אבו ג'עפר, מנהל אגש"ח ינאביע – כרמים

ראליה אבו כף, ראש תחום פיתוח חברתי-כלכלי

ינאביע

רחוב הגורן 8, בניין גרין, קומה 2, פארק תעשייה עומר

טל': 08-6693006

הייג'ר אבו שארב, רכזת תעסוקה

תאיר אזולאי, מנהלת מינהל ושותפויות

פאתן אלהואשלה, רכזת תעסוקה

יחנה בן-שלום, מנהלת תחום ליווי רשויות ותיירות

הדיל מסעודין, רכזת תעסוקה

איברהים סיאח, טיפוח הון אנושי

אלה רסקין, מנהלת קשרי מעסיקים

דזיד שבלב, מנהל תחום תוחלת חיים

נספח ג: הועד המנהל

יו"רים שותפים

נסוח אלסאנע

יום, מהנדס ופעיל חברתי בקהילה הבודואית

מהנדס בניין במקצועו, נשוי ואב לארבעה, מתגורר בלקיה. המנכ"ל והבעלים של צ' נ' הנדסה ובניין בע"מ ושל ריאלטי אימפקט בע"מ. מר אלסאנע הוא פעיל חברתי וחבר בוועד המנהל של עמותת כוכבי המדבר. כמו כן, מר אלסאנע הוא חבר בוועד מנהל ואחד המייסדים של עמותת אפאק, הפורום לאנשי עסקים ערבים בנגב.

איציק זיוון

איש עסקים ויום חברתי

מנכ"ל עמותת אלסנאבל – אחד העסקים החברתיים המצליחים בישראל – העוסקת ביצירת מקומות תעסוקה ויוזמות העצמה לנשים בדואיות. חבר ועד מנהל בעמותת כוכבי המדבר. נוסף על פעילותו החברתית, מר זיוון פועל בהתנדבות מלאה למען החברה הבודואית בנגב. כמו כן, הוא שותף בבעלות על חברת זיִטקס וכיהן בעבר כסמנכ"ל בחברת פקס וכמנכ"ל חטיבה בדלתא גליל. למר זיוון תואר ראשון במדעי המחשב.

הוועד המנהל (בסדר אלפביתי)

עאטף אבו עג'אג'

מנכ"ל תאגיד עירוני

ינאביע

רחוב הגורן 8, בניין גרין, קומה 2, פארק תעשייה עומר

טל': 08-6693006

לד"ר אבו עג'אג' תואר ראשון בהנדסה ותואר דוקטור בפילוסופיה מאוניברסיטת בן-גוריון. במהלך הדוקטורט שלו פיתח מודל ייחודי לניתוח דינמיקות ואינטראקציות ביחסי מדינה ושבת בנגב. לד"ר אבו עג'אג' ניסיון רב בניהול ציבורי בכיר, והוא משמש מנכ"ל תאגיד עירוני המשרת יותר מ-100,000 תושבים כבר יותר מעשור. לפני כן עבד ד"ר אבו עג'אג' כמנהל המחלקה לפיתוח כלכלי באג'יק – מכון הנגב. מאז הוא מעורב בפרויקטים חברתיים שונים שמטרתם לקדם ולפתח את הקהילה הבדואית בנגב. לצד זה הוא מרצה בשלל פורומים ובמוסדות להשכלה גבוהה, וקיבל מספר פעמים את התואר "מרצה מצטיין".

ד"ר יסמין אבו פריחה

רופאה פנימית, יזמית ומייסדת רודיינה

ד"ר יסמין אבו פריחה היא פעילה ויזמית חברתית בדואית ישראלית ומייסדת ומנכ"לית של ארגון רודיינה, המנגיש בדיקות סקר גנטיות בעיקר לאוכלוסייה הבדואית. ד"ר אבו פריחה היא גם רופאה פנימית במרכז הרפואי האוניברסיטאי סורוקה בבאר שבע. ד"ר אבו פריחה דוברת ארבע שפות: עברית, אנגלית, ערבית וספרדית. במהלך לימודיה באוניברסיטה העברית ערכה וכתבה מצגות עזר באנטומיה שזכו לכינוי "מצגות יסמין".

ח'יר אלבז

יו"ר אג'יק מכון הנגב

בוגר תואר ראשון בעבודה סוציאלית באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, תואר שני בתכנון מדיניות חברתית מאוניברסיטת WLU בקנדה ותואר שני נוסף במנהל עסקים (MBA) מאוניברסיטת חיפה. ח'יר אלבז ניהל במשך שנים רבות את אגף הרווחה האזורי ששירת את היישובים שגב-שלום, כסייפה, ערעה והכפרים הבדואיים הלא-מוכרים בנגב. כמו כן עבד כשלוש שנים במערכת הרווחה בקנדה. כיום הוא מומחה למדיניות הממשלתית בתחומים החברתיים ולמגמות עכשוויות בחברה הבדואית. נוסף על כך, הוא מעורב במגוון רחב של מיזמים בתחום התכנון והפיתוח הקהילתי, הן ברמה המקומית הן ברמה הארצית.

שירה ברגמן

מנהלת מוצר בכירה

נוסף על היותה מנהלת מוצר בכירה בחברת טאבולה, שירה ברגמן עוסקת גם במוצרי חדשות ומדיה. בעברה הייתה רכזת באגף התקציבים במשרד האוצר, והייתה אחראית לתחומי התחבורה, המים והחקלאות. שירה נמנית גם עם מעצבי החלטת הממשלה לחיזוק כלכלי וחברתי לחברה הבדואית בנגב, ההחלטה הראשונה שנכתבה בשיתוף פעולה הדוק עם חברי הקהילה הבדואית. שירה הייתה בצוות ההקמה של ינאביע בשנת 2018, ומאז היא חברה בוועד המנהל של העמותה. לשירה תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה מאוניברסיטת תל-אביב, ותואר שני במנהל עסקים (MBA) עם התמחות במימון מהמרכז הבינתחומי בהרצליה.

רוני מנינגר

יועצת עסקית ומנטורית

בוגרת תואר ראשון במדעי החיים ותואר שני במנהל עסקים מהאוניברסיטה העברית בירושלים. לרוני מנינגר ניסיון רב בענף התעשייה, לאחר שהייתה מנכ"לית ומילאה ותפקידי ניהול בכירים נוספים במגוון חברות. כיום היא יועצת עסקית ודירקטורית בכמה חברות ציבוריות. כמו כן, היא מתנדבת כבר שנים כמנטורית בקרן שמש.

נספח ד: השותפים החשובים שלנו

רשימת שותפים (לפי סדר אלפביתי)

אג'יק – מכון הנגב
אורפז הדר
אשכול נגב מזרחי
אשכול נגב מערבי
בעצמי
גרין ערבה
דבי, ג'ף ודניאל שוורץ
המדבר שלי
המועצה המקומית כסייפה
חברת החשמל
חישתיל
חממות כהן
כוכבי המדבר
מכון אלכ"א למנהיגות וממשל – ג'וינט ישראל
מכון ברנקו וייס
ממשלת ישראל – משרד האוצר
ממשלת ישראל – משרד החינוך
ממשלת ישראל – משרד החקלאות ופיתוח הכפר
ממשלת ישראל – משרד הכלכלה והתעשייה
ממשלת ישראל – משרד הפנים
ממשלת ישראל – משרד הרווחה
מעוז
משק קציר
משק רגולסקי
סודה סטרים
עתידים לתעשייה
ציונות 2000
קיבוץ כרמים
קרן One8
קרן גילברט רוזלינד וארתור
קרן הארי וג'נט ויינברג
קרן יד הנדיב
קרן יעקב והילדה בלאושטיין
קרן מיראז'
קרן נס
קרן קורת (KIEDF)

ינאביע

רחוב הגורן 8, בניין גרין, קומה 2, פארק תעשייה עומר

טל': 08-6693006